DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXVII. ZATURDAG den 5den JANUARY 1839. N. 1.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 17 December 1838.

NAMENS de HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie, wordt hierby algemeen bekend gemaakt, dat ingevolge bestaande wetsverordening by dispositie van dit Bestuur in dato van heden No. 584, de Heer CAREL ANTON ZEPPENFELDT burger en inwoner alhier, toegelaten en geregtig verklaard is tot de uitoefening der burgerlyke genees- en heel-kunde op ditEiland.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 28 December 1838.

VAN wege den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie, wordt hiermede bekend gemaakt, dat, ten gevolge van het daaromtrent gedaan verzoek, Brieven van manumissie zyn verleend geworden aan

1. Andrea Geertruida en Pieter Felix, toebehoord hebbende aan Geronimo Geraldino.
2. Cathalina door de wandeling Cathalina Isenia genaamd, Johannes Pieter, Johanna Elisabeth, Alexander Joseph en Anna Claris, toebehoord hebbende aan Thomas Cornelis Haayen.
3. Theodorus, aangekomen hebbende Thomas Leon.
4. Clorigena Cesaria, toebehoord hebbende aan den boedel van wylen Gerard Schuurman Lindesay.
5. Johanna Elisabeth, toebehoord hebbende Gerard Reinardus Dewindt.
6. Johanna Clementina, toebehoord hebbende aan Dina Aletta Wys.
7. Maria Martha en Jose, toebehoord hebbende Philip Kup.
8. Francisco van Anna Thina; Frederika Janga en Anthonella, dochtertje van Catharina Maria Josepha, toebehoord hebbende aan het Bestuur dezer kolonie.
9. Maria Eleonora Graval; Maria Josefa, Pedro Nicolaas en Narcisso Sebastiano, toebehoord hebbende Pedro Pablo Garcia del Castillo.
10. Basilie Martyn, toebehoord hebbende aan Maria Hendrina Daal.
11. Maria Francisca, toebehoord hebbende aan Daniel Simon.

en dat de genoemde gemanumitteerden voortaan zullen heeten:

1. *Anna Geertruida Rinaldo.*
„ *Pieter Felix Rinaldo.*
2. *Cathalina Isenia Helm.*
„ *Johannes Pieter Helm.*
„ *Johanna Elisabeth Helm.*
„ *Alexander Joseph Helm.*
„ *Anna Claris Helm.*
3. *Theodorus de Leeuw.*
4. *Clauza Cesaria Lynzaad.*
5. *Johanna Elisabeth de Wint.*
6. *Johanna Clementina Brunet.*
7. *Maria Martha Kip.*
„ *Jose Kip.*
8. *Francisco van Thienen,*
„ *Frederika Janga.*
„ *Catharina Maria Klein.*
9. *Maria Eleonora Rif.*
„ *Maria Josefa Rif.*
„ *Pedro Nicolaas Rif.*
„ *Narcisso Sebastiano Rif.*
10. *Martyn Bazilius.*
11. *Maria Fransen.*

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

BEKENDMAKING.

DOOR het aftreden van den eerste ondergeteekende uit de betrekking van mede correspondent voor de West-Indische Maatschappy, gevestigd te Amsterdam, zal de firma van B. J. WEYMAR & G. W. HELLMUND met ultimo dezer maand ophouden, blyvende de tweede ondergeteekende met de likwidatie derzelve belast; wordende al de genen, die iets te vorderen hebben van genoemde firma by deze opgeroepen om ten spoedigste hunne pretentien te komen inleveren, terwyl dezulken, welke schuldig zyn, aangemaand worden hunne rekening te komen vereffenen.

B. J. WEYMAR &
G. W. HELLMUND.

Curaçao den 29 December 1838.

BEKENDMAKING.

DE ondergeteekende maakt by deze aan het publiek bekend, dat ingevolge het deelgenootschap van den Heer B. J. WEYMAR in het te La Guayra gevestigd Etablissement POWLES, WARD, LORD & Co. de firma voerende van POWLES, LORD, WEYMAR & Co. ZEd. betrekking als mede correspondent alhier voor de West-Indische Maatschappy, gevestigd te Amsterdam, met ultimo dezer maand zal ophouden, en dat aan den ondergeteekende alléén en uitsluitend de betrekking van Correspondent door de voornoemde Maatschappy is opgedragen en toegekend; zullende van primo January aanstaande af aan de ondergeteekende als eenig correspondent alhier voor meergenoemde Maatschappy het beheer voeren.

G. W. HELLMUND.

Curaçao den 29 December 1838.

TE KOOP

BY den ondergeteekende met primo January 1839 de volgende goederen tegen billyke pryzen, te weten:—

Platilles Royales, Platilles Crudos, Estopilles, Estopilles platillados, Britanias, Creas, Dowlas, Casserillos, Warrendorperlinnen, Bielefelderlinnen, Ierschlinnen, huislinnen, Osnabrugslinnen, Tecklenburgerlinnen, Bodenmerderlinnen, Boezels, Moscovisch Ravensdoek, Moscovisch Zeildoek, Scheerdoek, Hollandsch Zeildoek, gebleekt moscovisch vlaamschlinnen, ongebleekt do. do., Listados ginghams, Listados ginghams crudos, Arabias, Bonten No. 2, Boeklinnen, Vriesche bonten, Katoen bonten, gestreept bont, blaauwe Salempores, witte Salempores, Maddapollam, Domesticos, witte Nanking, Linnen Zakdoeken, Engelsch Osnabrugslinnen, Engelsch vlaamschlinnen, Creguelas, Engelschlinnen Drill, Irishes, Engelsche gedrukte katoene goederen, Fransche gedrukte katoene goederen, Neteldoek, Katoen Batist, verscheidene soorten gecouleurde katoene doeken, Tule en kant, Bengalsche streep, Zyden doeken, Brabandsche kant, vrouwen katoene koussen, katoene sokken, witte en gecouleurde naaigaren, gecouleurde breede linten in rollen, witte katoene linten, franjes voor behangsels, zwarte Canton Krip, kleedjes voor Dames, wit gestreepte Atlas of Russisch Drill, Log of Scheerlynen, Rypersgaren, Kardoes papier, Scheeps bekleeding vilt, Boslemmer messen, handbyltjes, Machetones, geel hechten houwers, Touwwerk, koperen roerhaken, koperen staven tot bouten, Lynolie, Loodwit, groen, rood en geele verf, Hollandsch Jenever in kruiken, Madera wyn in damejeanen, Rhynwyn in kisten á 12 bottels, Maderawyn in kisten á 12 bottels, Tokayerwyn in kleine flesschen, Seidlitz en Soda poeder, Magnecia, yzeren water en visch ketels, verscheidene Kuipers en Timmermans gereedschappen, verscheidene soorten koperen en yzeren Sloten, Scharnieren, Hangsloten, enz., verzilverde goederen, paerlmoeren knoopen, vergulde koperen knoopen, groene Thee, Schryf en post papier, boeken in blanco, zegel lak, enz.

G. W. HELLMUND.

Curaçao den 29 December 1838.

TE KOOP
BY
August Muller.

Roode wyn in ankerkisten—Tenerif wyn—Champagne Wyn—Rhyn Wyn—Rhyns Maagbitter—fyne Likeur—Princesse bier—Jenever in dozyn Kruiken en Damejeanen—Azyn—Kurken—Hollandsche suprafyn Vilte Hoeden—Suprafyn Blaauw Laken en half Laken, enz.

TE KOOP
Ter Drukkery.

Opgaven van Slaven, in blanco,

á 15 centen het stuk kontant.

EN

Almanakken voor het jaar 1839.

NOTICE.

THE undersigned begs leave to acquaint his friends and the public in general, that he has withdrawn (since 30th September last) from the firm of SMITH, MURRAY & CAW, and is now in daily expectation of a handsome supply of dry goods by the first arrivals from Great Britain, then he will dispose of on the most reasonable terms for cash, or at short credits to approved purchasers.

JAMES CAW.

St. Thomas, 7th December 1838.

BEKENDMAKING.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 2 January 1839.

NAMENS den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie, wordt hierby bekend gemaakt: dat Pieter Erkens, gewezen Sergeant Majoor by het Bataillon Jagers No. 27 op dit eiland in Garnizoen, by dispositie van dit Bestuur dd. 4 December 1838 No. 561 benoemd is tot Portier en Provoost Geweldige alhier, en dat dezelve op gisteren die functien heeft aanvaard.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 2 January 1839.

BY besluit van Zyne Majesteit den Koning van den 15 Augustus 1838 No. 77, de post van Onderschout en de bedieningen van Dienaar van Justitie en Onder agent van Policie op dit eiland afgeschaft zynde, met bepaling dat dezelve zullen worden vervangen door eene Brigade Koloniale Marechaussée te voet; zoo wordt hierby, namens den HoogEd. Gestrengen Heer Gezaghebber dezer kolonie, bekend gemaakt dat, by dispositie van dit Bestuur dd. 20 December 1838 No. 592, aan de uitvoering van opgemeld koninglyk besluit is gevolg gegeven en mitsdien de Onderschout en Onder agenten van Policie met ultimo December 1838 eervol uit hunne betrekkingen zyn ontslagen; terwyl by de voorzeide dispositie, om met den 1 dezer maand January stand te grypen, by de Brigade Koloniale Marechaussée te voet op dit eiland zyn benoemd; als:

Tot Wachtmeester J. van Kleunen, eervol afgetreden als Onderschout.
Tot Brigadier C. Appenseller.
Tot Marechaussées J. H. Diter.
C. F. Garmus.
J. E. Mayer.
F. H. Heyer.
en
J. Tchumie.

uitgemaakt hebbende het personeel der Onder agenten van Policie voormeld.

Zynde by het voorzeide koninglyke besluit den gepensioneerden 2de Luitenant van het Bataillon Jagers No. 27 A. C. D. van Coevenhoven, belast met het kommandement van het Koloniale Korps Sein en Battery wachters, tevens het kommandement opgedragen van de bovengemelde Brigade Koloniale Marechaussée.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 3 January 1839.

DAAR, ten gevolge der vermeerdering van het getal der echte merinos schapen op het Etablissement Planters rust, het Bestuur dezer kolonie als nu kan overgaan om de ingezetenen alhier, die zulks als nog zouden wenschen, in het bezit te stellen van het bedoelde schapenras, zoo wordt, namens opgemeld Bestuur, het vorenstaande by deze ter kennisse van het Algemeen gebragt, met informatie dat men zich, ter verkryging van Ram lammeren, zal kunnen wenden tot de Directie van het voorzeide Etablissement, welke, by aanzoek daartoe, tot het afstaan derzelve is gemagtigd, tegen eenen bepaalden prys, waarvan de termyn van betaling op drie maanden is gesteld.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 4 January 1839.

ALZOO de persoon van *SARAH SENIOR* zich by rekwest aan den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie vervoegd heeft, met verzoek om te mogen verkrygen *Brieven van manumissie* voor de haar in eigendom aankomende slavin ANNA MARTINA, door de wandeling ANNY genaamd, zoo is het, dat de Heer Gezaghebber voormeld goedgevonden heeft zulks algemeen bekend te maken, en een iegelyk, die eenig regt of pretentie op de gemelde slavin mogt sustineren, op te roepen, om binnen den tyd van *drie weken*, na dat deze bekendmaking voor het eerst in de openbare dagbladen zal zyn geplaatst geweest, van hun vermeend regt of pretentie ter Koloniale Secretary dezes eilands aanteekening te doen; zullende, na verloop van dien tyd, de vereischte Brieven van Manumissie verleend worden.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 4 January 1839.

NAMENS den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de volgende week, eindigende den 12 dezer als volgt is bepaald: het brood van vyftien Cents moet 13½ Oncen wegen en van mindere pryzen naar evenredigheid; zullende het zoogenaamde fransche brood van den voormelden prys een once minder mogen wegen; op pœne als by de Publicatie van den 16 Maart 1824 is vastgesteld.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

Aanbesteding van Rum.

DE Administrateurs van het Garnizoen te Curaçao zullen aan de minst inschryvende aanbesteden de leverantie van *Vier Oxhoofden rum* van goede kwaliteit en smaak en van de sterkte tevens van 24 á 25 graden.

De genen, die tot opgemelde leverantie mogten genegen zyn, kunnen zich addresseren op aanstaanden Donderdag den 10 January 1839, ten Kantore van den Kapitein fungerende Kommandant der troepen, des morgens vóór 10 ure, en zulks met besloten biljetten, met overlegging der monsters en vermelding van den prys; zullende het antwoord daarop, by den ondergeteekende, te bekomen zyn.

Namens de Administrateurs voornoemd,
De Kapitein Kwartiermeester,
J. M. VAN EPS.
Curaçao den 4 January 1839.

CURAÇAO.

SCHYNGESTALTEN DER MAAN.
JANUARY 1839.

L. K. Maandag den 7 te 4 u. 32 m. 's namiddags.
N. M. Zondag den 13 te 10 u. 17 m. 's morgens.
E. K. Dingsdag den 22 te 6 u. 49 m. 's avonds.
V. M. Dingsdag den 29 te 11 u. 5 m. 's morgens.

Met het eerste nummer van deze Courant kunnen wy niet afzyn den wensch te uiten voor de welvaart van het algemeen en voor die van de geachte lezers derzelve in het byzonder, en onzen dank te betuigen voor de ondersteuning, welke wy van hen genoten hebben.

De vooruitzigten zyn op het oogenblik bedroevend zoo voor den landman als voor den handelaar. Door het wegblyven van de regens in de maand December is er weinig hoop, dat er het minste van de veldvruchten zal ingewonnen worden, waarby nog komt de verwoesting, welke de schildluizen onder byna al de vruchtboomen aanrigten.

In den handel is in het verloopene jaar weinig omgegaan. De aankomst van vaartuigen was minder dan in het vorige jaar; hetgeen een nadeeligen invloed gehad heeft op het vertier der voortbrengselen, waarmede deze kolonie zoo mildelyk in de twee jongst verloopene jaren is gezegend geworden. Goed en kwaad moeten wy ontvangen en hopen op betering, welke wy van harten toewenschen.

Met de aankomst van een vaartuig van Cuba vernemen wy, dat de Prins de Joinville weder te Havana was terug gekeerd. Men wist echter niet te zeggen of het verschil tusschen Frankryk en Mexico al of niet beslecht was. Men vermeent, dat het saisoen de oorzaak des terugkeers van de expeditie was: want in dezen tyd is het zeer gevaarlyk, wegens den aanhoudenden noorden wind, aan de kust van Mexico te verblyven.

Geschiedkundige byzonderheden uit de Konst en Letterbode, jaargang 1838.

In de woestynen van het Noordelyke Amerika werden onlangs de bouwvallen ontdekt van eene groote half ondergedolven stad, van wier bevolking men volstrekt niets weet, en die waarschynlyk aan een geslacht van stervelingen heeft toebehoord, dat thans van de aarde verdwenen is. De bouwvallen dezer stad doen zien, dat zy van gebakken steen gebouwd moet geweest zyn. Naar derzelver overblyfsels te oordeelen, schynt zy eenen omvang van verscheidene uren gehad te hebben.

Volgens de Courant van Michigan is de Heer Hyer met het opnemen van een plan derzelver officieel belast geworden.

Voor eenigen tyd heeft men begonnen in de nabyheid van die bouwvallen een etablissement opterigten. De nieuwsgierigen zyn daardoor van den last ontheven in het open veld te moeten vernachten.

Statistiek.

Uit een onlangs in het licht verschenen werk, getiteld: *Etudes Statistiques sur la mortalité*, zyn wy in de gelegenheid de volgende opgave mede te deelen der jaarlyksche sterfte uit eenige streken onder de verzengde lucht gelegen, waaruit men dan kan ontwaren welken invloed eene hooge temperatuur op het aanwezen van den mensch uitoefent.

De sterfte te Batavia is 1 van 26½ personen.

Te Trinidad, St. Lucie en Guadeloupe is 1 van 27, en

Te Martinique 1 van 28.

Doch deze sterfte is ook verschillend by verschillende menschen rassen. Zoo is de sterfte

Op Guadeloupe:

By blanken . . . . . . 1 van 23½.
By vrye kleurlingen . 1 van 35.

Op Martinique:
By blanken . . . . 1 van 24.
By vrye zwarten . . . 1 van 33.

In gemeld werk wordt het gomiddeld getal der sterfte in alle verschillende ryken van Europa thans geschat op 1 van 40. Hier komt by ons de vraag op: hoe groot zou het getal der sterfte wezen in den gezonden atmosfeer der Curaçaosche eilanden? Het zou belangryk zyn zulks te weten ten einde eene vergelyking te kunnen maken tusschen deze sterfte en die van Europa en in onze zuster koloniën in de West-Indiën.

Staat van veroordeelden in de provintie Vriesland.

In den loop van twintig jaren, namelyk van 1813 tot 1833 zyn er in gemelde provintie veroordeeld:

Ter dood	13.
Eeuwigdurenden dwangarbeid . . .	74.
Geeseling en tuchthuis	185.
Te pronkstelling en tuchthuis	262.

Berekent men over de zielen in den leeftyd van 10 tot 75 jaren, in welken de veroordeelden vallen, dan is het resultaat, dat van de 1000 zielen in dat tydsverloop 7 veroordeeld zyn geworden.

Wat betreft de aard der misdaden, aan welke de veroordeelden zyn schuldig verklaard, daarby valt op te merken, dat in dat tydvak het getal moorden is geweest 6, doodslag 7, diefstallen door huis of loonbedienden 251, valschheid in geschriften 36, enz.

De bevolking der provintie Vriesland is 200,000 zielen. Men kan de bevolking der Curaçaosche eilanden schatten op 20,000 zielen.

Indien er nu alhier ook zoodanigen staat wierd opgemaakt, dan konde uit dezelve eene vergelyking gemaakt worden tusschen [illegible] toestand dezer kolonie met de provintie [illegible]

Plantenkunde.

In vorige tyden toen de Flora der onderscheidene landen in Europa nog zoo weinig bekend was, konde het gemeen de giftplanten niet onderscheiden van onschadelyke gewassen. Er hadden jaarlyks eene reeks van vergiftingen plaats, en eene menigte ongesteldheden werden er ontwikkeld door het gebruik van voor de gezondheid schadelyke planten. Daarenboven verwarde men in de namen; men hield onschadelyke planten voor giftplanten en zoo omgekeerd. Thans zyn alle vergiftige planten beschreven, voornamelyk in de Nederlanden, benevens de verschynselen, welke de vergiftiging vergezellen. In Duitschland wordt men daarenboven in de scholen, volgens de wet, in de kennis derzelver onderwezen.

By het lezen van aankondigingen van in het licht verschenene werken over de Nederlandsche giftplanten, komt by ons de vraag op: zyn er behalve de Mansanille ook vergiftige gewassen op dit eiland aanwezig, en zyn er gevallen bekend, waarin vergiftigingen aan den mensch of het vee hebben plaats gehad, of waardoor ongesteldheden zyn ontwikkeld geworden?

Wy hebben eens een botanisch werk onder oogen gehad, waarin ook de planten en gewassen, eigendommelyk te Curaçao te huis behoorende, gerangschikt en beschreven werden; hierdoor ontwaarden wy, dat er in vroeger jaren een duitsche botanicus, Rohr genaamd, op dit eiland is geweest en er een *herbarium vivum* heeft verzameld en zoo doende de botanische wereld met de Flora van Curaçao heeft bekend gemaakt.

Het hôtel van wylen den Prins de Talleyrand is in het openbaar verkocht voor 1,191,600 fr.; de heer Rothschild is de kooper. Iets opmerkenswaardig in dat hôtel is, dat het schoone platfond van den grooten trap, door Barthelemy in 1769 geschilderd en waarop men den genius van Frankryk ziet, een' globe ophoudende, welke geheel met gouden leliën bedekt is, nog heden bestaat, zoodat de heer Talleyrand den moed of de behendigheid heeft gehad, om die leliën te sparen, terwyl men die in het *Palais-Royal* niet heeft durven behouden. Eerstdaags zal de verkooping der nagelaten meubelen plaats hebben; onder deze verkooping merkt men op de allerschoonste tafelserviezen, tafellakens, servetten, enz., welke aan den Prins door onderscheidene gekroonde hoofden zyn ten geschenke gegeven.

Amsterdam, Aug. 31. Aan hen, die in korten tyd iets waarlyk schoons willen leeren, bevelen wy aan, twaalf lessen te nemen by den Heer Ferd. Furbringer, welke onderwys geeft in de zoogenaamde oostersche snel-schilderkunst. Deze kunst kan men zich in dien korten tyd geheel eigen maken; zy bestaat daarin, dat men de schoonste bloemen, vruchten, dieren enz. naar de natuur zoo fyn mogelyk op papier, fluweel, zyde, hout, wollenstoffen, enz. schilderen kan, zoodat het geschilderde zich als borduurwerk vertoont, even duurzaam is en het langdurige en moeijelyke borduren geheel onnoodig maakt. Om de oostersche schilderkunst grondig te leeren kennen, behoeft men geene kunde hoegenaamd van het eigenlyke schilderen te hebben.—*Alg. H. B.*

Kiesche Voorzorg.

Een gezelschap van den eersten rang bezigtigde den vorstelyken juweelenschat [illegible] was, versocht de opzigter, welke de aanwezigen had rondgeleid, hun, een oogenblik in het voorvertrek te vertoeven; en kort daarna verscheen hy weder met een' schotel vol tarwezemelen, in welke hy verzocht, dat men zoo goed wilde zyn, zich de handen te wasschen. Het gezelschap stond verbaasd, en vroeg lagchend naar de reden van zoo zonderling een verlangen.—"Het is eene oude inrigting," dus antwoordde de wellevende man; "zy is afkomstig "van een voorval, dat hier vóór langen tyd "gebeurd is. Er was hier, namelyk, eens "een gezelschap van voorname lieden, en "bezigtigde het kabinet. Eene jonge dame, "welke zich verbeeldde, dat men haar niet "gadesloeg, vond aan een' zeer kostbaren "ring zooveel welbehagen, dat zy dien heimelyk wist weg te kapen. De toenmalige Inspecteur wilde de eer dier jonge da-"me niet prys geven; hy bragt derhalve "een' schotel vol zemelen, verhaalde het gezelschap, dat dit zemelwasschen een oud "gebruik was, en presenteerde den schotel een voor een aan het gezelschap, maar "het laatst aan de bedoelde dame. Allen "wieschen zich glimlagchend de handen, "ook de jonge juffer. Deze had den wenk "van den opzigter verstaan: zy liet, onder "het wasschen, den ring in de zemelen vallen, en op deze wys bleef voor het kabinet de ring, aan de dame de eer, en aan "den opzigter de post behouden, dien hy "voorzeker verloren zou hebben, zoo de "ring niet weder te regt gekomen was."—Algemeen roemde men de kieschheid van den opzigter in der tyd, en wiesch zich, onderscherts en lagchen, de handen in de zemelen. De schotel kwam het laatst aan de jonge Gravin Y. Ook zy wiesch hare rozevingeren, terwyl een blos snel haar over de wangen schoot; hare lippen beefden en hare blanke handen sidderden. Maar niemand der aanwezigen had de plotselinge kleurwisseling op het gezigt der bekoorlyke Gravin bemerkt. Alleen de opzigter las in den blik, waarmede zy afscheid nam, beschaming en dank voor zyne sparing.—Naauwelyks was hy alleen, of hy snelde naar den schotel, en in denzelven vond hy —den kroon-juweelring, dien zyn kiesch beleid gelukkig gered had. Sedert dien tyd worden de prachtige juweelen van dit kabinet aan vreemdelingen slechts onder glas vertoond.

De Bedrieger bedrogen.

Een Amerikaansch Nieuwsblad bevat het verhaal van eenen hedendaagschen Don Juan, die even veel beruchtheid zal verkrygen als zyn voorganger, of het moest wezen, dat zyn noodlot hem welligt het tuchthuis deed binnentreden. Men had hem, ondanks hy dertien vrouwen had getrouwd, in de gevangenis geworpen, doch hy wist middel te vinden om te vlugten.—Na verloop van eenige dagen werd hy door iemand herkend, en deze noodigde hem, ten einde hem weder in de magt van het geregt te leveren, by zich in huis te komen, waarna de bewoner zich, onder het een of ander voorwendsel, verwyderde, om een policie-agent te halen. Wie schetst echter zyne ontsteltenis, toen hy, by zyne terugkomst, noch den gevangene, noch zyne eigene vrouw wedervond!

EENIGE OPMERKINGEN EN STELLINGEN AANGAANDE HET GEBRUIK EN MISBRUIK VAN DEN *JENEVER.*

De zedeloosheid verandert met de tyden, zoozeer van gedaante, dat, wanneer men slecht op naar uitwendig voorkomen [illegible] meenen, dat zyzelve ganschelyk verstorven ware. Zoo ziet men thans veel minder *dronkaards* langs de straten en landwegen rond-dolen, dan in onze kindsche dagen, dat is: eene halve eeuw vroeger. Intusschen is het getal *Jenever-drinkers*, onder *alle* standen en rangen, zoo verbazend toegenomen, dat de man, die geen Jenever gebruikt, onder de uitzonderingen behoort.

De reden, waarom er hedendaags minder *dronkaards*, dan voorheen, in het openbaar gezien worden, ligt, *vooreerst*, in de meerdere beschaving der zeden: vroeger was de onzedelykheid ruwer; thans is zy meer geslepen en gepolyst, en schuilt vaak in het verborgene. *Ten tweede*, in de mindere aanleiding, om zich van tyd tot tyd, geheel beschonken te drinken, daar het dagelyksche gewoonte geworden is, het glas of de flesch aan te spreken, zynen wensch te voldoen, en, op die wyze, eer en geweten te bevredigen. *Ten derde*, in de meerdere verswakking van gestel der tegenwoordige drinkers, hetwelk de zwaardere dronkenschappen van vroegeren tyd niet meer toestaat. *Eindelyk*, in de toenemende sterfte van het mannelyk geslacht op jeugdigen leeftyd. Zy, die zich reeds in hunne jeugd aan het gebruik van sterken drank overgeven, sterven thans reeds tusschen het *zestiende* en *vieren twintigste* levensjaar. *Deze* zyn de, in zekeren zin bedroevende, redenen, waarom men, vergelykenderwyze, thans minder openbare dronkaards aantreft, dan vóór vyftig, zestig jaren.

De toenemende consumtie der sterke dranken blykt inzonderheid, op eene schrikbarende wyze, in de herbergen en kroegen langs den publieken weg. Insommige dezer huizen, den steller van deze *Opmerkingen* met name bekend gemaakt, werden,

op Pinkster dezes jaars, *twee oxhoofden Jenever*, tegen *één half vat bier*, vertapt. In de meeste vaderlandsche Societenten berekent men het gemiddeld aantal borrels, welke door ieder Lid worden gebruikt, op *twee* volle wynroemers daags. Men kent eene stad, waar men het *tweede* glas, even als het *eerste*, met 10 centen betaalt; neemt men echter een *derden* borrel; dan geeft de drinker slechts 25 centen in het geheel. Op deze wyze wordt het *veel* drinken (God betere het!) een punt van finantiele bezuiniging!!! Dan, mag men uit die handelwyze der kasteleins niet veilig besluiten, dat zy *drie* glazen Jenever daags voor den *gewonen tax* houden?

Het is, verder, niet onopgemerkt gebleven, hoe, van tyd tot tyd, de glazen, voor de Jeneverconsumtie dienende, al grooter en grooter worden, als wilde de herbergier daardoor zyne kalanten voor zich winnen. Inderdaad, de tegenwoordige borrelglazen staan tegen die der vorige eeuw als eene Duitsche *Mundtasse* tegen een *Japansch theekopje van den ouden tyd*.

Pallas merkt, in zyne Reizen, op, dat de Aziatische en Amerikaansche volken alle, van den tyd af, dat zy den Jenever leerden kennen, hunnen schoonen wasdom en groei, hunne gezondheid en frischheid, en tevens hunne zedelykgoede hoedanigheden verloren hebben. Hufeland gaat verder en zegt: "De historie doet ons zien, dat, by "onbeschaafden natiën, het tydstip der in"voering van sterken drank altyd het be"gin was van derzelver verkorten leeftyd "en van zwakheid, terwyl dat geschenk "die volken meer onder het juk der Euro"peërs bragt, dan buskruid en kanon im"mer konden doen."

Is het gezegde waarheid ten aanzien van woeste stammen, waaraan dan kan men by beschaafden volken de steeds toenemende verzwakking, de grootere sterfte, de meerdere vatbaarheid voor aansteekende ziekten enz. enz. enz. anders, en met goed regt, toeschryven, dan aan de voortplanting van het Jenevergebruik van vaders op kinderen?—Een kwaad, dat zoodanig en uit eigen aard toeneemt, kan geene andere dan verschrikkelyke gevolgen hebben.— Is de *Jenever* erger dan de *Cholera*, gelyk de Heer O. G. Heldring onlangs, in zyn, onder dezen titel, by den boekhandelaar J. A. Nyhoff te *Arnhem* uitgegeven werkje, heeft aangetoond, hoe voortreffelyk moet dan niet de Jenever de Cholera en andere doodelyke kwalen in de hand werken!

Twee scheepstimmerlieden gebruikten, in den afgeloopene lente, van hunne woning afwezig en elders werkzaam zynde, *in drie maanden tyds*, voor *drieënzestig guldens* aan Jenever! *Negen maanden* zal hun arbeid vermoedelyk aanhouden, en zy zullen, alzoo voortgaande, te zamen voor een bedrag van *honderd-negenentachtig guldens* verdronken hebben!

Hadden zy dit gespaard, dan had *ieder* hunner, voor *de helft* van het genoemd bedrag, kunnen aankoopen:

2000	turven	*f* 20 00.
24	mudden aardappelen . .	„ 24 00.
100	ponden spek	„ 20 00.
50	ellen Katoen	„ 10 00.
4	ponden thee	„ 4 00.
10	ponden koffij	„ 4 00.
	en nog voor 3 maanden huishuur	„ 12 50.
		f 94 50.

Thans keeren zy, met een berooid hoofd, een ontzenuwd ligchaam en eene ledige beurs, tegen den naderenden winter, naar huis, *om aldaar door de Diaconie verzorgd te worden*. Wie betaalt alzoo den Jenever? Immers de Christelyke gemeente! Wie zyn hier wel de grootste dwazen? Wie handelen hier het onverantwoordelykste? De *Jeneverdrinkers*, die hun eigen geluk verwoesten, of de *Armbesturen*, wanneer zy het kwaad, door eene laakbare onverschilligheid, in de hand werken.

Onze groote van Geuns, die, bereids in 1801, in zyn werk: *Handhaving van der Ingezetenen Gezondheid*, even waardiglyk als alles afdoende, tegen den Jenever geschreven heeft, en niets vuriger wenschte dan deszelfs algeheele afschaffing, zegt er van: "Deze drank is geen menschen"drank. Hiermede toch lescht men geen "dorst, maar men ontsteekt denzelven.— "Men herstelt geene krachten, maar men "stookt slechts dezelve aan; men jaagt "vuur door de aderen en sticht brand,— "waarby 's ligchaams vochten, vaste dee"len, en de vermogens van beweging en "gevoel de verderfelykste uitwerking on"dergaan. "Voors doet de Jenever de "sappen stremmen; wat meer is, doet de"zelve schiften, en alzoo hunnen natuurly"ken en nuttigen aard verliezen."

Men meent en beweert tegenwoordig, dat de Jenever dient tot herstelling van 's menschen krachten. Van Geuns, die beroemde Geleerde, zegt er van: "Ja, hy "wekt de krachten op, maar niet door "dezelve te voeden of te vermeerderen, "maar slechts door die krachten, welke "door rust en voedsel behoorden hersteld "te worden, met zyne waarlyk vermoe"yende ofschoon smakelyke aanprikkeling, "schokken te geven en aan te porren; even "als men een vermoeid en krachteloos "paard, door het de sporen in de zyde te "zetten, tot loopen wilde noodzaken; waar"door gy zeker zoudt uitwerken, dat er, "van tyd tot tyd, heviger en veelvuldiger "aanprikkelingen vereischt werden, tot dat, "na het aldus uitputten der levenskrachten, "het schepsel, afgemat en levenloos, vóór "zynen tyd, ter aarde zal storten."

Haller, Hufeland, Frank e. a. noemen den Jenever *een gloeijend vuur*. En wy, Landgenooten! laten dat gloeijend vuur voortwoeden! Wy geven het aan ons zelven en aan onze kinderen en kindskinderen, als ware het eene winstgevende lyfrente! —— O dwaas geslacht! Liggen uwe woningen, door het element des vuurs verteerd, in asch en puin, gy bouwt weder andere verblyven; maar wat zult gy herbouwen, wanneer de Jenever uwe ingewanden en het merg in uwe beenderen zal verteerd hebben en de leemen hut is ingestort?

Een achtenswaardig en tevens beroemd Regtsgeleerde, Voorzitter by eene onzer Regtbanken verhaalde ons onlangs: "Van "de *tien Echtscheidingen*, die onze Regt"banken uitwyzen, zyn er *acht*, waarby "de *dronkenschap* als naaste of aanleiden"de oorzaak te houden zy."—Lezen wy de verslagen van de zittingen der *Hoven van Assises*, hoe vaak vinden wy daar niet de *dronkenschap* opgegeven, als de toestand van den beschuldigde, by het plegen der strafbare daad! Als *zulke* bewyzen niet overtuigen, wat zal dan in staat zyn de oogen te openen voor eenen afgrond, die zoo vele duizenden aangaapt, zoekende hen te verslinden?

Toen de *Cholera*, tot tweemalen, ons vaderland bezocht, was elk in de weer en op veiligheidsmaatregelen bedacht. Het algemeen Bestuur en de plaatselyke Administratiën wedyverden, door welwillende ingezetenen bygestaan, als om stryd, om de verschrikkelyke plage te voorkomen, te stuiten, of, voor het minst, zoo onschadelyk mogelyk te maken, en men had er *tyd*, *inspanning*, *arbeid* en *tonnen schats* voor over. De *Jeneverkwaal*, verwoestender dan *Cholera* of *Pest*, is in onze steden, dorpen en woningen doorgedrongen, en wie is op middelen van herstelling of genezing bedacht? Inderdaad en helaas weinigen! Dit is het onbegrypelykste van alle onbegrypelykheden. De brand is ontstoken, en — men laat het *gloeyend vuur* voortwoeden, even onverschillig als de meesten des avonds de zon zien ondergaan!!!

Zou dit onbegrypelyke ook *daardoor* begrypelyk kunnen gemaakt worden, dat "men de redding *van anderen* en niet *van* "*zichzelven* wacht?"

Men vange dus met zichzelven aan, en banne den Jenever, voor altoos, uit onze woningen; dulde niet, dat onze dienstboden, werklieden of arbeiders dien gebruiken; geve, in geen geval, aan iemand een' borrel, tot zoogenaamde verkwikking of belooning; begunstige geene werkbazen, wier knechten den Jenever gebruiken, en bekrachtige dit alles door leering en voorbeeld! Dit een en ander, trapswyze en met beleid aangewend, zal veel goeds uitwerken, en, voor het minst, den verderen voortgang van het kwaad verhinderen.

Of vragen en vorderen wy het onmogelyke? Of zouden wy, *Nederlanders*, den moed niet bezitten, om tegen de meer en meer algemeen doorbrekende Jeneverwoede in het strydperk te treden? Maar neen; het gevraagde en gevorderde is mogelyk, en elk onzer bezit daartoe het vermogen in zichzelven, indien hy slechts ernstig wil!

De tyd is welligt niet verre meer, dat wy den wensch van ons voorgeslacht, in het droogmaken van het Haarlemmermeer, zullen vervullen, en een gevaarvolle waterplas zal in eenen vruchtbaren grond herschapen worden. En zouden die zelfde ferme *Nederlanders*, door het tekeergaan van de nog gevaarlyker Jeneverpest, het thans wegkwynend geslacht niet tot vorige kracht, bloei, gezondheid en leven kunnen terugbrengen? Wie zou deze vraag ontkennend *durven* beantwoorden?

(*Letteroef. van Aug.* 1838).

De redactie dezer Courant heeft voor zich liggen, een werkje, getiteld: *De Jenever erger dan de Cholera, enz.*; waaruit volgens geleverde opgaven, blykt, dat er in 1836, in het Moederland, voor eene geldswaarde van Vyftien Millioenen Nederlandsche Guldens aan *Jenever* is verbruikt!! Het spreekt van zelve, dat de geleverde tabellen wel het *minimum*, maar in geen geval het *maximum* van den verbruikten sterken drank kunnen aanwyzen, daar er van den ingesloken *Jenever* geene opcenten kunnen geheven worden.

Indien slechts *een derde gedeelte* der Vyftien Millioenen Guldens, die thans telken jare aan den verderfelyken *Jenever*, meestal door de schamele volksklasse, worden verkwist, tot nut der gezinnen besteed werd, hoe velen zouden dan gelukkiger zyn! Hy, die op één dag voor 15 centen aan *Jenever* uitgeeft, is nog verre van een dronkaard te wezen, en toch zal hy wel nimmer hebben nagerekend, dat deze schynbare geringe uitgave hem, na het verloop van een jaar, *f* 54,75 armer gemaakt heeft.

De schryver (zynde de WelEerw. Heer *O. G. Heldring*), bewyst dat hy, die elke dag voor 15 cents aan *Jenever* uitgeeft, na verloop van 30 jaren, aan kapitaal en intrest, een nadeelig saldo van ruim *f* 2800 zal verkrygen.—*Sur. Courant.*

Deze Courant wordt gedrukt en uitgegeven ter Drukkery van A. L. S. MULLER & J. F. NEUMAN wz., in de Willemstad, Breede Straat, Huis No. 79. De prys derzelve is f 12. 'sjaars, te betalen om de drie maanden. De prys der Advertentien is 25 Centen per regel, doch voor eene Advertentie van slechts een regel, betaalt men 50 Centen.